

Kroonika

Akadeemilises Rahvaluule Seltsis

24. septembril pidas 2019. aasta folkloristika aastapreemia laureaat Ülo Valk seltsi koosolekul ettekande “Mis on religioonifolkloristika?”. Ettekandele järgnes 2020. aasta folkloristika aastapreemia laureaadi Piret Voolaiu õnnitlemine. Mall Hiemäe esitles oma väljaannet “Väike puu- ja põõsaraamat rahvapärимusest” ning 1992. aasta koolipärимuse kogumisvõistluse põhjal valminud raamatut “Viis ritta. Meie kooliaja mängud” tutvustasid Astrid Tuisk ja Inge Annom.

29. oktoobril pidas astrofüüsik Laurits Leedjärv kõnekoosolekul ettekande “Meie kodune kõiksus”.

26. novembri kõnekoosolekul kõneles Merili Metsvahi: “Folkloristika nõukogude Eestis: Emakeele Seltsi rahvaluulesektsooni koosolekutest”.

Kärri Toomeos-Orglaan

Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivis

4. juulil filmisid Janika Oras ja Taive Särg Hüpassaare rabas toimunud metsalaulupidu.

8. juulil kõneles Astrid Tuisk raadio Kuku “Ärataja” saates laste mängudest 1990. aastatel.

8. juulil esines Valdo Valper Orjaku külamajas Muinsuskaitseameti teabepäeval, kus tutvustas Käina ja Emmaste kihelkonna looduslike pühapaikade inventuuri.

9. juulil esines Andreas Kalkun Eesti Semiootika Seltsi ettekandekoosolekul “Koroonast, semiootiliselt” koroonapärимuse-teemalise ettekandega.

15. ja 16. juulil, 11. septembril ja 13. novembril osalesid Taive Särg ja Ave Goršič ERA projektiga “Metsavaimud Masinas” Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 arendusseminaridel.

17. juulil pidas Mari Sarv Tartus Vabas Akadeemias avaliku loengu regilaulu ajaloolistest kihistustest. Loengust tegi ülekande Postimees ning see on järelkuulataV Vaba Akadeemia YouTube'i kanalil.

18. juulil kõneles Jüri Metsalu avatud talude päeval Raplamaal Kuimetsa karstialal lida urgetest ja Kuimetsa piirkonna kohapärимusest.

20.–22. juulini toimusid Astrid Tuisu juhtimisel välitööd Viljandimaal Mõisakülas. Eesti Rahvaluule Arhiivist osalesid lisaks Janika Oras, Mari Sarv ja Kadri Tamm. Eesmärgiks

oli talletada 1930.–1940. aastatel Mulgimaal sündinud inimestelt mängude kirjeldusi ja lapsepõlvemälestusi. Kogumistöde käigus esitati küsimusi ka lapsepõlves valitsenud kasvatuspõhimõtete sh karistamiste kohta. Välitööd hõlmasid põhiliselt Mõisaküla ja Abja-Paluoja, aga ka Karksi-Nuia ümbrust.

31. juulil ja 1. augustil toimunud rahvamuusikatöötluste festivalil Mooste Elohelü 2020 juhtis žürii tööd Taive Särg.

Eesti Rahvaluule Arhiivi eripreemia pälvis ansambli Krüüsel, ERA tunnustas esi-nejate püüet leida vanemate rahvalaulude töötlemiseks huvitavaid traditsioonilähedasi teid, näiteks jäädi üksnes vokaalmuusika juurde ja liideti leidlikult eri laule. Festivali 1. augusti võistluskontserdi alguses esines tervitusega veebi vahendusel Ingrid Rüütel, kes andis välja ka patrooni eriauhinna väikekandle esitajale Aegluubis.

Juulis ja augustis kogus Anu Korb Tallinnas ja Harjumaal elavatelt Siberis sündinud eestlastelt mänge ja noorpõlvemälestusi.

Juulis ja augustis inventeerisid Hiiumaa looduslikke pühapaiku Valdo Valper (Käina ja Emmaste kihelkond) ja Mari-Ann Remmel (Reigi kihelkond).

Juulis, augustis, septembris ja oktoobris tegi Jüri Metssalu välitöid Lahemaa rahvuspargi Virumaa sisemaakülades. Ühtlasi intervjueeris ja filmis Jüri Metssalu Ilumäe külas 11 päeval erakordselt teadlikku maastikutundjat ja kohalugude kõnelejat Vanapere talu vanaperemeest Villu Jahilod.

3. augustil esines Mari-Ann Remmel Hiiumaal Kõpu rahvamajas Muinsuskaitseameti teabepäeval, kus tutvustas Reigi kihelkonna looduslike pühapaikade inventuuri.

5. augustil tegi Janika Oras Kihnu pillilaagris Rootsikülas Metsamaa talus kolm õpituba Kihnu regilaulust ning salvestas 4. ja 5. augustil kohalikku pärimust.

14. augustil osales Mari Sarv Paides Arvamusfestivalil koos Jaan Aru, Triin Roosalu ja Andi Hektoriga Teadusala arutelul “Akadeemilised lõhed: ebavõrdsus Eesti teaduses ja kõrghariduses”. Arutelu juhtisid Kadri Aavik ja Ester Oras.

15. augustil viis Lona Päll Eestimaa looduse päeva puhul RMK Vilsandi rahvuspargi külastuskeskuses läbi retkesid, mis keskendusid Loona küla ja lähiümbruse kohapärimusele.

17.–20. augustil tegi Janika Oras EMTA pärimusmuusika üliõpilastega välitöid Setomaal, jäädvustati kohalikke lauljaid ja pillimehi ning Obinita paasapäeva.

18. augustil esines Ave Goršič ettekandega *Resisting the Glass Cupboard* (Klaaskapile vastu pannes) Eesti-uuringute Tippkeskuse seminaril “COVID-19 – I. Toimetulekustrateegiad ja kommunikatsioonimudelid” (COVID-19 – I. Management strategies and communication models) veebikeskkonnas Teams.

19. augustil pidasid Liina Saarlo ja Janika Oras ettekande “From folklore to народное творчество: performing runo-song on stage” 17.–19. augustini toimunud CIFU XIII digitaalsel eelkongressil, mida juhiti Viinist.

22. augustil osales Andreas Kalkun ettekandega “Pärimus ja kultuuripärand: esteetilised, eetilised ja rahvuslikud küsimused” Jõgeva Kultuurikeskuses EKA muinsuskaitse ja konserveerimise osakonna XXII konverentsil “Ei midagi erilist...”. Samuti osales ta koos Hilka Hiiopi ja Jaanus Sammaga vestlusringis “Argiobjektide mõtestamine läbi kunstipraktika. Välikäimla teekond Kodavere kirikuaiast Rooma esindusgaleriisse”.

23. augustil pidas Risto Järv Lääne-Virumaal RMK Oandu külastuskeskuse küünis Sagadi–Oandu Metsajuttude raja avatüskõndimise järel ettekande rahvajuttude kogumisest, hoidmisest ja tähendusest.

24. augustil oponeeris Ave Goršič Tartu Ülikoolis Larissa Marie Brigitte Leimingeri magistriprojekti “Issues of Access and Context of Archival Folklore Materials: Presenting the Manuscript Collection of the Learned Estonian Society in an Explorative Database”.

24. augustil viis Janika Oras Põlvas Rähni majas läbi seto pooltoon-poolteisttoon-laadis laulude õpitoa ansamblile Madara.

27. augustil ilmus rahvaluulearhiivi videoloengute sarjas Andreas Kalkuni videoloeng sellest, kuidas esteetilised, moraalsed, eetilised ja rahvuslikud küsimused on mõjutanud pärimuse mõistmist. Mida peale hakata pärimuse selle osaga, mis on sünge ja kole ning ei mahu rahvuslikku klantspilti? Kaamera ja montaaž: Janno Simm. Helitöötlus: Jaan Tamm.

28. augustil intervjueris Janika Oras Tallinnas Viimsis Leigarite lauljat Marika Oja.

5. septembril filmis Janika Oras Kolossova külas toimunud Seto kuningriigipäeva leelovõistlust ja muid sündmusi.

12. septembril pidas Jüri Metssalu Integratsiooni Sihtasutuse Tallinna eesti keele majas eesti kultuuri õpikojas loenguid teemal “Kohapärimus ja identiteet”.

14. septembril intervjueris Jüri Metssalu Kose kihelkonnas Tuhala külas suurepärasest maastikutundjast ja matkameistrist Vanatammi talu peremeest Arne Kivistikku.

18. septembril, rahvajutupäeval esinesid Võrumaa Keskraamatukogus ettekannetega Risto Järv (Mis teeb muinasjutust muinasjutu?) ja Valdo Valper (Kotussõperimuse uurimisest uma käe pääl).

24. septembril tähistati Eesti Rahvaluule Arhiivi asutamise 93. aastapäeva. Meenutati rahvaluulearhiivi endisi töötajaid ja traditsiooni kohaselt külastati nende haudu Tartu surnuaedadel. Öhtul Eesti Kirjandusmuuseumis toimunud Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kõnekoosolekul esitleti Mall Hiiemäe väljaannet “Väike puu- ja põõsaraamat rahvapärimusest” (illustreerinud Mari Hiiemäe) ning Astrid Tuisu ja Inge Annomi koostatud raamatut “Viis ritta. Meie kooliaja mängud”. Mõlemad raamatud on kujundanud Pille Niin ning välja andnud EKM Teaduskirjastus.

27. septembril pidas Lona Päll Eestimaa Looduse Fondi talgujuhtide sügiskärjatel Imukveres Kõrvelaane külas loengu soopärimusest Eestis.

27. septembril esitleti Eesti Rahva Muuseumis ansambli Väike Hellero ja EKM Teaduskirjastuse ühisväljaandena ilmunud veebikogumikku “Regilaulu lugu” (<https://folklore.ee/regilaul/lugu/>). Kogumiku koostasid Mari Sarv ja Janika Oras, toimetas Kadi Sarv, laulud laulis ansambel Väike Hellero, salvestas Patrick Tubin McGinley ning kogumiku kujundas Andrus Kalkun.

28. septembril andis Janika Oras koos Väikse Hellero lauljate Maali Kahuski ja Minni Orasega Klassikaraadio saates “Delta” intervjuu veebiväljaandest “Regilaulu lugu”, küsitles Liina Vainumetsa.

29. septembril esitleti Akadeemilise Rahvaluule Seltsi koosolekul 1992. a koolipärimuse kogumisvõistluse põhjal valminud raamatut “Viis ritta. Meie kooliaja mängud”, seda tutvustasid koostajad Astrid Tuisk ja Inge Annom ning mängude kirjeldajad Lele Aak ja Jaagup Kippar.

30. septembril Eesti Kirjandusmuuseumis toimunud XIII teadus- ja erialaraamatukogude päeval kõneles Astrid Tuisk teemal “Mängud eri ajastutel”.

Septembris ja **novembris** inventeeris Jüri Metssalu Muinsuskaitseameti tellimisel Harjumaal Kose kihelkonnas looduslikke pühapaiku.

Septembris inventeeris Mari-Ann Rimmel looduslikke pühapaiku Väandra kihelkonnas.

1. oktoobrist algas Eesti Rahvaluule Arhiivi igapäevaste ERAterade koostööprojekt EVM maa-arhitektuuri keskusega, ühiselt avaldatakse igal nädalal üks palade- ja pildikogum maa-arhitektuuri ning taluelu kajastavatest lugudest ja fotodest mõlema mäluasutuse varamust.

7. oktoobril esinesid Astrid Tuisk ja Ave Goršič Eesti Kultuuriloolise Arhiivi eluloopäeval ettekandega “Koroona Eesti Rahvaluule Arhiivis”.

7. oktoobril viis Janika Oras läbi õpitoa ringmängudest kirjandusmuuseumi korraldatud veebikoolitusel lasteaiaõpetajatele. Selleks filmiti Janno Simmiga ringmänge Tartu eralastehoius.

8. oktoobril pidas Janika Oras Eesti Kirjandusmuuseumis toimunud koolitussarjas “Vaimse pärandi hoidmise ja uurimise seosed kogukonna ning igapäevaeluga” loengu “Kuidas leida vaimse pärandi allikaid Eesti Kirjandusmuuseumi kogudes”.

10. oktoobril avati Setomaa Muuseumide Obinitsa muuseumi uue püsiekspositsiooni esimene etapp (autor Andreas Kalkun).

10. oktoobril pidas Mari-Ann Rimmel Narva-Jõesuus Vaivara pärimuspäeval ettekande Virumaa pühadest kividest.

10. oktoobril pidas Jüri Metssalu Harju-Madise kogudusemajas kodulooprojekti “Ajalugu koduaknast” õpitoas loenguid kohapärimuse uurimise allikatest ja metoodikast Risti ja Harju-Madise kihelkonna näitel.

11. oktoobril osales Mari-Ann Remmel koos Kadri Tüüri, Maris Mägi ja Evelin Arustiga Rae vallas kultuuriradasid ettevalmistaval väljasõidul.

12. oktoobril andsid Astrid Tuisk ja Ave Goršič Klassikaraadio saates “Delta” intervjuu koroonapärimusest ja kirjandusmuuseumi eluloopäevast. Küsitles Liina Vainumetsa.

14. oktoobril rääkis Astrid Tuisk Viljandi Muuseumis Mulgimaa ajaloo päeval teemal “Kuidas möödus teie lapsepõlv? Eesti Kirjandusmuuseumi suvised kogumistööd Mulgimaal”.

14., 15. ja 16. oktoobril toimusid Rocca al Mare Kooli õpilaste ja õpetajate matkad, mille käigus tutvustas Jüri Metssalu Lehmja asulakohas, Assaku Nõiakivi ja Rae Tohtrikivi juures, Jõelähtme kivikirstkalmemel, Maardu mõisas ja hiiemetsas ning Saha kabelis arheoloogiat, ajalugu, aja- ja maastikutaju ja pühakohti.

17. oktoobril inventeeris Mari-Ann Remmel looduslikke pühapaiku Jõelähtme kihelkonnas.

20. oktoobril võtsid Janika Oras ja Taive Särg osa Eesti Rahvakultuuri Keskuse korraldatud koostööseminarist “Mis on rahvakultuur tänapäeval ja kas see vajab eestkõnelemist?” Tallinnas Telliskivi loomelinnakus, kus osalesid rahvamuusika ja pärimusmuusika mõistete sõnastamisel.

20. ja 21. oktoobril toimunud Eesti-uuringute Tippkeskuse aastakonverentsil “Dialogid Eestiga: Kaljujoonistest robotikani” veebikeskkonnas Teams pidasid Eesti Rahvaluule Arhiivist ettekanded Anu Korb (Rahvameditsiini aines Siberi eestlaste lugudes), Aado Lintrop (Pilguheit Ursula Le Guini metsamaailmade taha) ja Astrid Tuisk (Koduümbruse muutunud maastik kui mängumaa sõja ajal kasvanute mälestustes); ajalooliste väljendus- ja kultuuripraktikate uuringute töörühma sessioonil osalesid Epp Annuse ettekande diskussantidena Mari Sarv ja Lona Päll.

21.–22. oktoobril inventeeris Mari-Ann Remmel looduslikke pühapaiku Vändra kihelkonnas.

22. oktoobril Tartu Ülikooli Raamatukogu fonoteegis toimunud Tartu Folgiklubis oli külaliseks Andreas Kalkun, teda intervjueris Ants Johanson.

22. oktoobril pidas Janika Oras ettekande “Laulud kalendripühadel” Laulasmaa Kooli lasteaia pärimuskultuuri konverentsil “Tavad ja kombed kaasaegses võtmes” Laulasmaa Kooli aulas.

23. oktoobril pidas Mari Sarv Põhja- ja Baltimaade digitaalhumanitaaria aastakonverentsil internetis ettekande sõnastatistika kasutusvõimalustest läänemeresoome regilaulude folkloorse varieerumise uurimisel (*Using Word Statistics in Studying Variation of Folksongs*). Konverentsi korraldas Läti Rahvusraamatukogu koostöös Põhja- ja Baltimaade digitaalhumanitaaria assotsiatsiooniga.

24. oktoobril esines Mari-Ann Remmel Pärnumaal Vändra raamatukogus Muinsuskaitseameti teabepäeval, kus tutvustas Vändra kihelkonna looduslike pühapaikade

inventuuri, esitles Aada Aasa raamatut “Igal asjal on kaks otsa: akats ja lõpets” ning tegi välitöid.

24. oktoobril viis Janika Oras Põlva folklooriansamblile Käokirjas läbi õpitoa Põlva ja naaberkihelkondade regilauludest ja laulumängudest.

26. oktoobril esines Ave Gorsič Oskar Kallase päeval (XXVIII raamatuteaduse konverentsil) ettekandega “Analoogis ja digitaalselt: Virumaa pärimusekogujad Mary Kaasik ja Gustav Kallasto”.

Oktoobris ja **novembris** tegi Lona Päll uurimistööd Šotimaal, Aberdeeni ülikooli antropoloogia osakonnas, osaledes sealsetes osakonnaseminarides ja kohtudes sealsete uurijatega.

1. novembril ilmus rahvaluulearhiivi YouTube'i-kanalil esimene loeng Viru Instituudi ja Eesti Kirjandusmuuseumi loodud Mall Hiimäe Virumaa videoloengute sarjas, “Virumaa rahvapärinus – veesooned, keldrid, maa-alused teed”. Loengu filmis ja monteeris Janno Simm, helitöötlaste tegi Jaan Tamm, projektijuhid olid Marge Lepik ja Risto Järv.

3. novembril andis Jüri Metssalu Ruila Põhikooli aidamajas ülevaate Ruila piirkonna kohapärimuse uuringu hetkeseisust ja esitles projekti käigus Maa-ameti Kohapärimuse kaardirakenduses avaldatud vanu kohanimesid ja arhiivitekste ning välitöödel salvestatud videointervjuusid.

4. novembril ERR kultuuriportaalis Novaator ilmunud intervjuus “Märt mängib, kadri kuseb” intervjuueriti Mall Hiimäed, küsis Indrek Ojamets.

5. novembril pidas Andreas Kalkun Eesti Kunstiakadeemias loengusarjas “Mõis kui Balti ajaloo fenomen – interdistsiplinaarseid vaatenurki” loengu “Mõis ja pärinus”.

7. novembril juhtis Jüri Metssalu koos Erki Toometiga keskkonnaühenduse Ulmuli-seid sügismatka Mahtra looduskaitsealal Kirivalla ja Tamsi külas, tutvustades Kose ja Juuru kihelkonna piiriala kohanimesid ja pärinuspauku.

8. novembril ilmus Virumaa pärinusloengute seerias Mall Hiimäe videoloeng “Lääne-Viru mõisad ja mõisasaksad rahvapärinuses”.

9. novembril toimus Eesti Kirjandusmuuseumis ja veebikeskkonnas Teams Eesti Rahvaluule Arhiivi asutaja Oskar Looritsa 120. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäev. Ettekannetega esinesid Eesti Rahvaluule Arhiivist Mall Hiimäe (Loodususust Oskar Looritsa ja metsausust Valdur Mikita malli järgi), Risto Järv (Arhiivjuhataja argimured), Andreas Kalkun (ERA ja erakogud. Oskar Looritsa konfliktist Samuel Sommeriga) ning Mari Sarv (Isikud, institutsioonid ja mõttelised võrgustikud eesti folkloristikas). Veebinäitust “Oskar Loorits 120” (<https://www.kirmus.ee/oskarloorits/>) tutvustas näituse koostaja Olga Ivaškevitiš. Kirjutati alla Kirjandusmuuseumi ja Setu Kultuuri Fondi vastastikuse mõistmise memorandum ning ühiste kavatsuste leping Eesti Kirjandusmuuseumi ja Eesti Pärimusmuusika Keskuse vahel. Päeva korraldasid ühiselt Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv ning folkloristika osakond

koostöös Eesti-uuringute Tippkeskusega, korraldustoimkonnas olid Ave Gorsič, Tõnno Jonuks, Risto Järv, Mare Kõiva, Liina Saarlo ja Mari Sarv.

12. novembril ilmus ERA kodu- ja metsaloengute sarjas Astrid Tuisu videoloeng “Mängumaa loomisest ja sõjamoona mängimisest II maailmasõja ajal”. Tekstinäiteid esitas Nora Tuisk, videosalvestuse tegid Olga Ivaškevits ja Janno Simm, monteerisid Janno Simm ja Jaan Tamm, helitöötlus Jaan Tamm.

15. ja 18. novembril intervjueris Jüri Metssalu Kose kihelkonnas Nõmbra külas väga head maastiku- ja pärimusetundjat Koduvälja talu peremeest Bruno Nokkurit.

15. novembril ilmus Virumaa pärimusloengute seerias Mall Hiimäe videoloeng “Metsapuud ja põõsad Virumaa rahvapärimuses”.

16. novembril pidas Risto Järv Tallinna Ülikoolis Marju Kõivupuu 60. sünnipäevale pühendatud kõnekoosolekul ettekande ““Reinuvader Rebase” võrgustik ja mõnda, mis seal sees leida on”.

17.–19. novembrini toimus Põlvamaal Räpinas hotellis Räpina ERA teadusrühma Teadusartiklite metodoloogia ja tööplaanide seminar.

21. novembril kuulutas SA Hiite Maja välja XIII hiite kuvavõistluse võitjad. Eesti Rahvaluule Arhiivi poolt välja pandud ning valitud pärimuse eriauhinna sai Kairi Kalmanni foto Möllallikast (Mölle allikas, Mölluallikas).

22. novembril ilmus Virumaa pärimusloengute seerias Mall Hiimäe videoloeng “Iseloomustavat kalavetest ja kaladest Virumaa pärandkultuuris”.

27. novembril inventeeris Mari-Ann Remmel looduslikke pühapaiku Jõelähtme kihelkonnas.

28. novembril kuulutati Maavalla Koja, Hiite Maja ning EVT Põlisrahvaste Sihtasutuse poolt välja hiie sõber 2020, rahvaluulearhiivi kohapärimuse tööühma projektijuht Jüri Metssalu pikaage se vabatahtliku ja erialase töö eest hiite kaitsel, uurimisel ja inventeerimisel.

28. novembril inventeeris Valdo Valper looduslikke pühapaiku Pärnu-Jaagupi kihelkonnas.

29. novembril ilmus Virumaa pärimusloengute seerias Mall Hiimäe videoloeng “Linnuhääliksused rahvakeele rikastajana Virumaa pärandkultuuris”.

30. novembril andis Mari Sarv Klassikaraadio saates “Delta” intervjuu konverentsist “Hääl, ühendus ja sõnum traditsioonilisel laulmisel”. Küsitles Liina Vainumetsa.

30. novembril ja **1. detsembril** toimus veebikeskkonnas Teams rahvusvaheline laulukonverents “*Voice, connection and message in traditional singing*” (Hääl, ühendus ja sõnum traditsioonilisel laulmisel), mis on 2000. aastal alguse saanud konverentsiseeria 11. konverents. Ettekannetega esinesid Eesti Rahvaluule Arhiivist Janika Oras (*Voice of*

the Past or the Present, Familiar or Foreign? Possible Interpretations of Laine Mesikäpp's Leelo Performances), Liina Saarlo (*Music between the Singer and the Collector: Notes About Musical Qualities in Fieldwork Reports*), Mari Sarv (ühisettkanne *Connections between the Estonian and Finnish Corpus of Finnic Oral Poetry* koos Kati Kallio, Maciej Janicki ning Eetu Mäkeläga) ning Taive Särg (ühisettkanne *Attempts to Outline Some Semantic Aspects of Singing-related Concepts Based on Estonian Historical Text Corpora* koos Kaarel Veskisega Kirjandusmuuseumi IT-osakonnast). Värskeid ja valmivaid väljaandeid tutvustasid Ingrid Rüütel, Mari Sarv ja Janika Oras ning regilaulukoomiksite näitust tutvustas Merike Paberits. XII regilaulukonverentsi korraldasid Andreas Kalkun, Helen Kõmmus, Janika Oras, Liina Saarlo, Mari Sarv ja Taive Särg.

Risto Järv, Mari Sarv

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnas

29. juulil rääkis Asta Õim Kuku raadio taskuhäälingus rahaga seotud eesti kõnekäändudest.

Perioodil august–oktoober pidas Reet Hiemäe projekti “Hakkame santima!” raames seitse loengut sanditamistraditsioonidest Eestis ja mujal.

17.–29. augustini viibis Nikolai Anisimov udmurdi etnomuusikoloogi Irina Ptšelovodovaga välitöödel lõuna- ja kesk-udmurdite juures Udmurdimaal (Alnaši, Kijasovo, Malaja Purga ja Šarkani rajoonid). Uurimise põhiteemad: rahvalaulud, rahvakalendri rituaalid, matuse ja surnute mälestamise kombestik.

18. augustil korraldasid Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond (FO) ja Eesti-uuringute Tippkeskus Teamsis Eesti humanitaarteadlaste esimese rahvusvahelise veebikonverentsi “COVID-19 – I. Toimetulekustrateegiad ja kommunikatsioonimudelid”.

Konverentsi modereeris Tõnno Jonuks. Osakonda esindasid ettekandega Piret Voolaid (*Proverbs as Powerful Devices for Messages in Official and Vernacular Crisis Communication: The Case of Estonia*); Mare Kalda (*Sense and Sensibility in Estonian Corona Memes*), Reet Hiemäe (*Media Representations of Alternative Medicine in the Time of COVID-19 Crisis*), Mare Kõiva (*Pandemic-Driven Citizen Philanthropy*), Nikolai Anisimov (ühisettkanne Galina Gluhhovaga Udmurdi Riiklikust Ülikoolist: *COVID-19 and Udmurt's Traditional Culture*), Anastasiya Fiadotava (*As a Lifelong Slutsk Fan of 8 Days Now, I Can Safely Say This is not a Fleeting Love*): *FK Slutsk Worldwide Facebook Page Between Ironic and Genuine Football Fandom*) ja Eda Kalmre (*Nature is Coming Back: Dolphins and Dinosaurs. Fake News and Photoshop – From Legend to Doomsday Imaginations*).

Veel esinesid konverentsil Angelina Ilieva (Bulgaaria Teaduste Akadeemia, *The General and His Fandom*), Ave Goršič (ERA, *Resisting the Glass Cupboard*), Tatsiana Volodina (Valgevene, *Pandemic and Actualization of Archaic Schemes for Overcoming a Crisis Situation*) ja Valentina Haritonova (Moskva, *COVID-19 – Medical Anthropology Seminars in Moscow*).

Konverentsi ettekannete videosalvestused leiab kodulehelt (<http://www.folklore.ee/ri/fo/konve/2020/covid.htm>). Konverents toimus projekti EKM 8-2/20/3 ja Euroopa Liidu Regionaalarengu Fondi (Eesti-uuringute Tippkeskus, CEES – TK 145) toel.

26. augustil kaitses Anastasiya Fiodatava Tartu Ülikoolis doktoritöö “Family Humour in Contemporary Belarus: Forms, Practices and Vernacular Reflections”.

2. septembril käis Mare Kõiva Vikerraadio “Huvitaja” saates rääkimast tarkusepäevast (<https://vikerraadio.err.ee/1125555/huvitaja-tarkusepaeva-traditsioonid>).

2. septembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Oma silm on kuningas”.

8. septembril pidasid Anastasiya Fiodatava, Liisi Laineste ja Tõnno Jonuks veebisümposiumil “The Sacred and The... Profanity” ettekande “Contemporary clergy jokes in Estonia and Belarus”.

9. septembril toimus EKM folkloristika osakonna ja Eesti-uuringute Tippkeskuse nüüdiskultuuri uuringute raames seminar punkkultuuri teemal. Tartu Ülikooli etnoloogia õppetooli vanemteadur ja tippkeskuse assotsieerunud liige Aimar Ventsel tutvustas Ida-Saksamaa punk-skeene erinevaid tahkusi ning äsja Berghani kirjastamisel ilmunud monograafiat “Punks and Skins United. Identity, Class and the Economics of an Eastern German Subculture” (<https://www.berghahnbooks.com/title/VentselPunks/loc>).

9. septembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Kes leiva peale ei leba, sest leivameest ei saa”.

16. septembril rääkis Mare Kõiva Vikerraadio “Huvitaja” saates nii enda kooliaja mälestusest ja elust kodust eemal kui ka sellest, millised mälestusi ja materjale on Eesti Kirjandusmuuseumis internaatides ja kodust eemal elamise kohta talle (<https://vikerraadio.err.ee/1130408/huvitaja-kooliaja-malestustest-tervisele-kasulikest-taimedest>).

21. ja 22. septembril korraldasid folkloristika osakond ja Eesti-uuringute Tippkeskus Äksis konverentsi “Toimetulekustrateegiad 2: päevikupidamisest meemiloomeni” (korraldajad Anastasiya Fiodotava, Reet Hiiemäe ja Katre Kikas).

Konverentsil esinesid Tõnno Jonuks (Minu toimetulekustrateegiad ehk (teadus)elu väljaspool koroonahaigust), Reet Hiiemäe (Usundiline toimetulek ja meedia), Andres Kuperjanov (Värvid usundilistes narratiivides), Nikolay Kuznetsov (Keda sa usud, jumalat või metsavana? Komide traditsioonilised metsas toimetulemisega seotud uskumused), Piret Voolaid (Sportlase eeskuju ja lemmikspordialade tähtsus eesti noortele), Mare Kõiva (Vaatasin maailma, ja see oli hirmus. Mõned etüüdid etnopsühhiaatria teemadel, vesteldes Kleinmanni ja Briggsiga oma andmekogu valguses), Katre Kikas (Päevik kui toimetulekustrateegia: Molder Märt Siipseni “Päevased juhtumised”), Eda Kalmre (Talletades ja uurides kohalikku külalugu läbi biograafilise vaatenurga: Virve lugu), Aimar Ventsel (Tartu Ülikool, Nõukogude Eesti punk: vastupanu, pastiche ja rahvuslus), Mare Kalda (Sööme, joome, lükkame, sõidame... Diginoortest, triksteritest ja trollidest), Anastasiya Fiodotava (Humorous reactions to COVID-19 crisis in Belarusian internet

folklore) ja Maris Kuperjanov (Mida ei näe, seda pole olemas. Viiruseeituse näiteid veebist). Konverentsi kava ja ettekannete teesid <http://www.folklore.ee/rl/fo/konve/2020/toimetulek2/>.

Konverents oli seotud Eesti Kirjandusmuuseumi projektiga “Folkloori narratiivsed ja uskumuslikud aspektid” (EKM 8-2/20/3).

23. septembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Oleks on paha poiss”.

28. septembril toimus MS Teamsi keskkonnas EKM folkloristika osakonna ja Eesti-uuringute Tippkeskuse müüdi- ja usundi-uuringute töörühma seminarisarjas Irina Sedakova *online*-loeng “Vanad ja uued sotsiokultuurilised väärtused Venemaal ja Bulgaarias”.

Loengut toetasid projektid EKM 8-2/20/3 ja Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond (Eesti-uuringute Tippkeskus, CEES – TK 145).

30. septembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Võlg on võõra oma”.

7. oktoobril korraldasid Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum, Eesti-uuringute Tippkeskus, Haridus- ja Teadusministeerium, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit ja Toila Lasteaed Naerumeri veebikeskkonnas Teams lasteaiapäetajate eesti keele seminari “Hobustega tuli, härgadega läheb: Lasteaed õpetab ka epideemiatega aegajal”, mille peakorraldaja oli Piret Voolaid, veebikeskkonna moderaatorina osales arhivaar-referent Maris Kuperjanov. Ettekannetega esinesid Pille Lille (Lõimitud aine- ja keeleõppe koolitaja: Lapse ja õpetaja inimlik kontakt), Kerda Eiert (Toila valla abivallavanem: Eriolukord lasteaias nõuab tihedat koostööd kohaliku omavalitsusega: Toila valla näide), Piret Voolaid (EKM folkloristika osakond: A-B hakka pähe, kui ei hakka, lükkan takka! Salmitraditsioonist ja keelelisest lastepärimusest), Kelly Lilles (ALPA Kids tegevjuht: Eesti keele oskuse arendamisest läbi digiõppemängu. ALPA mobiilirakenduse näitel), Janika Oras (EKM, ERA: Ringmängu rõõm), Virve Tuubel (ERM: Märka märki!), Velle Rohelpuu ja Maali Kaasik (Jännesselja lasteaiapäetajad: Pärijata pole pärandit! Õuesõppe töötuba).

Seminari toetasid Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakond ja Euroopa Regionaalarengu Fond (Eesti-uuringute Tippkeskus).

7. oktoobril korraldatud elulooapäeval esinesid Mare Kalda ja Piret Voolaid: “Tänapäevase folkloori kogumisest EKM folkloristika osakonnas: korona eri”.

7. oktoobril rääkis Reet Hiiemäe Vikerraadio “Huvitaja” saates tervitamisest ja selle tagamaadest.

11. oktoobril esines Reet Hiiemäe loeng-vestlusringiga “Usundid Eestis läbi aegade” Kiidjärve raamatukogus.

12. oktoobril esines Teamsis Eesti-uuringute Tippkeskuse usundi-uuringute töörühma venekeelsel seminaril “Ettekujutused kurguvaevustest Kaukaasias: ravipraktikast ja hooldusest migratsiooni kontekstis” Kaasani Ülikooli teadur Maria Vyatchina.

Seminari toimumist toetas Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu (Eesti-uuringute Tippkeskus), Eesti Kirjandusmuuseumi teadusprojekt EKM 8-2/20/3.

12. oktoobril korraldas osakond ümarlaua “Soome-ugri pühapaigad”. Pühapaiku puudutavatele küsimustele vastasid Nikolai Kuznetsovi (Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu Ülikool) eestvedamisel ümarlauas osalejad: Eva Toulouze (Pariisi idakeelte ja kultuuride Instituut, Tartu Ülikool), Nikolai Anisimov (Eesti Kirjandusmuuseum, Udmurdi teadusinstituut) ja Tatjana Alõbina (vabakutseline teadlane). Ümarlauda salvestasid Mairo Selgmäe ja Liivo Niglas. Ümarlauda saab kuulata ja vaadata: http://www.folklore.ee/rl/fo/loeng/2020_Ymarlaud_01.mp4 Vestlusringi toetasid projektid EKM 8-2/20/3 ja Eesti-uuringute Tippkeskus (CEES – TK 145).

14. oktoobril korraldasid Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond ja Valgevene TA Kultuuri Keele ja Kirjanduse uurimise keskuse kunstiteaduste, etnograafia ja folkloori filiaal MS Teamsis ühisveebinari “Mission possible 5. Kohanemisviisid, ümberkujundamised ja rahvakultuuri põhiaspektid” (korraldajad Mare Kõiva, Anastasyia Fiodatava ja Tatsiana Valodzina). Osakonda esindasid ettekandega Mare Kalda (Libasündmus internetifolkloori osana), Piret Voolaid ja Anastasiya Fiodatava (Fännikultuuri konstrueerimine koroonakriisi tingimustes: Eesti ja Valgevene jalgpallijuhtumite näitel), Mare Kõiva ja Alena Bohaneva (Vilepillimängijast rotipüüdja. Keskaegse sündmuse põnev elu: Eesti ja Valgevene paralleelid).

14. oktoobril rääkis Reet Hiimäe Vikerraadio “Huvitaja” saates soolaleiva usundilisest taustast.

15. oktoobril osales Nikolai Anisimov Udmurtia riikluse sajanda aastapäeva märkimiseks korraldatud rahvusvahelisel sümposiumil “Udmurtia riiklus: ajaloolised ja kultuurilised praktikad ning tänapäeva arengustrateegiad”. Ta pidas seal koos Irina Ptšelovodovaga (Iževsk, Udmurtia, Venemaa) ettekande “Kaama-taguste udmurtide laulutraditsioon: kogumise ja uurimise ajaloost” (<http://udman.ru/ru/press-center/news/novosti/v-izhevskoye-proydet-simpozium-gosudarstvennost-udmurtii-istoriko-kulturnye-praktiki-i-strategii-sovre/?fbclid=IwAR1iqJ1S3hAIABwNkYyMpmDYFDla-19rDgyqgkonr3N-KbwXPk8YeEaqgAE>).

15. oktoobril osales Mare Kõiva ühe korraldajana SIEF FW the Ritual year. Autumn 2020 veebinaril (korraldajad Irina Sedakova, Mare Kõiva, Laurent S. Fournier, Irina Stahl. Esinesid Emily Lyle, University of Edinburgh, Founder & Honorary Chair (*A Spark of hope: Needfire as a response to crisis*), Mare Kõiva (*Earth day: Against the silent spring*); Laurent S. Fournier, Aix-Marseille University, co-Chair, RY WG (*Holy healers in Provence (France): From folklore to anthropology*).

15.–17. oktoobrini korraldatud kaheksandal rahvusvahelisel meditsiiniantropoloogia veebikonverentsil osalesid Mare Kõiva ettekandega “Ma vaatasin maailma ja see oli hirmus. Hirm etnopsühhiaatrias” ja Reet Hiimäe ettekandega “From “unbelievable stupidity” to “secret clues for staying healthy”: CAM landscape and boundary-work in Estonian mainstream media in the time of Covid-19 crisis”.

19. oktoobril olid Klassikaraadio “Delta” saates külas folkloristid Mare Kõiva ja Anastasiya Fiadotava, et rääkida Valgevene protestifolkloorist ja järeelmõtestada eelmise nädala veebikonverentsi “Mission possible V: kohanemiskiisid, ümberkujundamised ja rahvakultuuri põhiaspektid”.

20. ja 21. oktoobril korraldas osakond eesotsas Mare Kõiva, Piret Voolaiu ja Anne Ostratiga veebikeskkonnas Teams Eesti-uuringute Tippkeskuse X aastakonverentsi “Dialogid Eestiga: Kaljujoonistest robotikani”. Esinesid Mare Kõiva, Anne Ostrak, Piret Voolaid (Eesti-uuringute Tippkeskus aastal 2020). Tanel Alumäe (Tallinna Tehnikaülikool, Eesti keele kõnetehnoloogiarakendamise digihumanitaarias ja mujal); Mark Fišel (Tartu Ülikool, Neuromasintõlge); Raili Marling (Tartu Ülikool, Kriisi soolisustamine), Eve Annuk (Eesti Kirjandusmuuseum, Soolisustatud rahvuslus Lilli Suburgi (1841–1923) jutustuses “Liina” (1877)), IT Tippkeskuse EXCITE külalisettekannet Ivo Fridolin (Tallinna Tehnikaülikool, Meditsiinitehnika globaalsed arengud ja mõned arendused TK EXCITE näitel); Bruno Mölder (Tartu Ülikool, Mis on mentaalne fiktsionalism?); Margit Sutrop (Tartu Ülikool, Helsinki Collegium for Advanced Studies, Kas tehisintellekti saab usaldada? Kontseptuaalne analüüs); Veeda Kala (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Õpistiilid muusikateose teksti omandamisel klaveri algõppes); Silvia Luik (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Dzässmuusikakultuur 1980. ja 1990. aastate Eestis: õppimisviisid, esinemispaigad ja katkestuse kogemused muusikute jutustustes); Meeta Morozov (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Eesti muusikaelu kajastus 1930. aastate venekeelsetes ajalehtedes); Karl Joosep Pihel (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Narratiiv ja topos Heino Elleri “Sümfoonilises legendis”); Miina Norvik ja Renate Pajusalu (Tartu Ülikool, Dialogid Eesti inimestega: teadlikkus argielu suhtluspraktikatest), Astrid Tuisk (Eesti Kirjandusmuuseum, Koduümbruse muutunud maastik kui mängumaa sõja ajal kasvanute mälestustes); Maarja Hollo (Eesti Kirjandusmuuseum, Mäletatud linn. Tartu kolme eesti naise mälestustes); Aija Sakova ja Marin Laak (Eesti Kirjandusmuuseum, Ivar Ivaski mina-pilt maailmakirjanduse ja eesti keele pingeväljas); Liina Lukas (Tartu Ülikool, Kaks- ja teiskeelsus Eesti kirjanduses); Tiina-Erika Friedenthal (Tartu Ülikool, Vaimulik luule Eesti- ja Liivimaal); Kairit Kaur (Tartu Ülikool, Tiio ja Rosi – kes võisid olla 1780. aasta paiku maakeelseid luuletusi avaldanud Eestimaa daamid?); Roomet Jakapi (Tartu Ülikool, Loomislugu filosoofias: hr Berkeley vastus pr Percivalile); Meelis Friedenthal (Tartu Ülikool, Kosmism, religioon ja ulme); Aado Lintrop (Eesti Kirjandusmuuseum, Pilguheit Ursula Le Guini metsamaailmade taha); Nikolai Anisimov (Eesti Kirjandusmuuseum; VTA UO Udm. FK Ajaloo, keele ja kirjanduse udmurdi instituut) ja Eva Toulouze (INALCO, Tartu Ülikool, Uni ja unenäod udmurdi kultuuris); Urmas Sutrop (Lõunaküla, Kas 16. sajandi kitšee maajad tundsid tõesti Lumivalgukese muinasjuttu?); Külli Prillop, Külli Habicht, Tiit Hennoste ja Helle Metslang (Tartu Ülikool, Ei saa me läbi “Pragmaatika” korpuse); Olga Gerassimenko (Tartu Ülikool), Neeme Kahusk (Tartu Ülikool), Marin Laak (Eesti Kirjandusmuuseum), Kaarel Veskis (Eesti Kirjandusmuuseum), Kadri Vider (Tartu Ülikool): Käsikirjalisest kirjavahetusest morfoloogiliselt märgendatud tekstikorpuse; Leena Kurvet-Käosaar (Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu Ülikool, Digitaalsed diasporaad: kontseptuaalsed ja metodoloogilised arengud); Triinu Ojamaa (Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti immigrandid Norras: sissevaade pilootuuringusse); Anu Korb (Eesti Kirjandusmuuseum, Rahvameditsiini-alane aines Siberi eestlaste lugudes); Mari Sarv, Lona Päll ja Epp Annus (Tallinna

Ülikool): Metonüümiline Eesti; Anneli Mihkelev (Tallinna Ülikool, Ajarännakud Indrek Hargla lühiproosas).

Helle Metslang tutvustas veebiajakirja *Open Linguistics* erinumbrit “Linguistic variation” ja Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamatut Vol 16 (2020); Leena Kurvet-Käosaar ja Triinu Ojamaa tutvustasid ajakirja *Folklore: EJF* 78-79 erinumbreid “Migration and Diasporas”, Jaan Ross tutvustas enda tõlgitud Theodor W. Adorno raamatut “Uue muusika filosoofia” (Tartu Ülikooli Kirjastus, 2020); Johanna Ross ja Epp Annus tutvustasid raamatut “Mitmele isandale loodud kunst. Sotskolonialism ja Eesti” (Tartu Ülikooli Kirjastus, 2020); Eva Piirimäe, Liina Lukas ja Johannes Schmidt tutvustasid toimetajatena raamatut “Herder on Empathy and Sympathy: Einfühlung und Sympathie im Denken Herders”. Brill’s Studies in Intellectual History, Vol 311 (Brill, 2020); Reet Hiimäe tutvustas ajakirja *Mäetagused* 77 erinumbrit “Vaikimine”; Eva Toulouze, Nikolai Anissimov ja Jelena Popova tutvustasid väljaannet “Современная удмуртская культура. Том I” (Tallinna Ülikooli Kirjastus, 2020).

21. oktoobril rääkis Reet Hiimäe Vikerraadio “Huvitaja” saates alkoholi rituaalsest tähendusest.

22. ja 23. oktoobril osales Mare Kõiva koos Elena Bohanevaga Moskvas Riikliku Kunstiinstituudi ja A. Lobatševski nimelise Nižni Novgorodi Riikliku Ülikooli korraldatud veebikonverentsil “Священное между обычаем и осознанием. Народная религиозность в свете фольклора” (Богатырёвские чтения 2020) ettekandega “Maailmade ja žanrite vahel: ATU 470 ja ATU 756B tüüpi muinasjutud Eesti Kirjandusmuuseumi arhiivis (eesti ja valgevene paralleelid)”.

27. oktoobril pidas Tõnno Jonuks Pärnu muuseumis loengu “Viikingiaeg ja Eesti. Aga kus on Pärnu viikingiaeg”.

27. oktoobril andis Reet Hiimäe intervjuu *Naistelehe Nipiraamatule* tähtpäeva-traditsioonide muutumisest.

28. oktoobril pidas Piret Voolaid Toronto Väliseesti Muuseumi virtuaalloengute sarjas loengu “Fännipasunatest viikingite naasmiseni: millest räägib koroonafolkloor?” (http://www.folklore.ee/rl/fo/loeng/20201028_Piret_VEMU.mp4).

28. oktoobril rääkis Reet Hiimäe Vikerraadio saates “Huvitaja” maagilisest varjamisest.

28.–31. oktoobrini osalesid Andres Kuperjanov ja Mare Kõiva Sofias (Bulgaaria) korraldatud rahvusvahelisel veebikonverentsil “Between the Worlds: Magic, Miracles and Mysticism” (BEW2020). Andres Kuperjanov pidas ettekande “Etiological Legends and Narratives of Metamorphosis Related to Trees”, Elena Boganeva ja Mare Kõiva ühise ettekande “Beliefs about Flying Serpents in the Belarusian, Estonian and Estonian Russian Tradition” ning Mare Kõiva ettekande “*There and Back Again*: Little People in Mythology and Fiction”.

2. novembril andis Reet Hiimäe intervjuu ajalehele *Postimees* koroonakriisi mõjust rahvakalendri traditsioonidele.

4. novembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Üheksa korda mööda, üks kord lõika”.

4. novembril Spordimuuseumis korraldatud seminaril esinesid Kalle Voolaid (Spordifolkloori teoreetilised alused ja metodoloogia), Piret Voolaid (Väliseesti koolipärimuse kogumisvõistluse korraldamine koostöös Väliseesti Muuseumiga Torontos), Mare Kõiva, Eda Kalmre ja Mare Kalda (Folkloristika osakonna unikaalsed uurimissuunad 2021. aastal), Anne Ostrak, Asta Niinemets, Diana Kahre ja Tiina Mällo (Publitseerimine ja sündmuste korraldamine 2021. aastal) ning Maris Kuperjanov ja Andres Kuperjanov (EKM folkloristika osakonna arhiiv EFITA kui moodne teadusarhiiv).

6. novembril pidas Anastasiya Fiadotava koos Liisi Lainestega ZOOMis korraldatud seminaril “Sjabrõ / Sõbrad (Eesti ja Valgevene kultuurikontaktid)” ettekande eesti ja valgevene rahvaluule etniliste naljade võrdlusest (*Сравнение этнических шуток в фольклоре Эстонии и Беларуси*). Mare Kõiva ja Elena Boganeva pidasid samas ettekande “Образы змеев-обогатителей в фольклоре эстонцев, белорусов и русских, проживающих в Эстонии”.

6. novembril esines Tõnno Jonuks Austmarri X konverentsil “European Connections: Cultural Transfer to and from the Baltic Sea Region” ettekandega “Dragons and griffins in Eastern Baltic. First conveyors of Christian Europe”.

9. novembril korraldasid Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv ja folkloristika osakond ning Eesti-uuringute Tippkeskus kirjandusmuuseumis ja veebis Teamsi keskkonnas Eesti Rahvaluule Arhiivi asutaja Oskar Looritsa 120. sünniaastapäevale pühendatud ettekandepäev. Folkloristika osakonda esindasid ettekandega Mare Kõiva (Kratist krattimiseni) ja Tõnno Jonuks (*Materia magica* Eestis).

9. novembril pidas Piret Voolaid Tartu Ülikooli ainekursusel “Folkloristika alused” külalisloengu “Rahvaluule lühivormid: Aines ja uurimine”.

11. novembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Silm silma, hammas hamba vastu”.

11.–13. novembrini toimunud teaduslikul veebikonverentsil “Balkani ja Balti riigid ühendatud Euroopas – ajalugu, religioon ja kultuur IV” esindasid osakonda Mare Kõiva ettekandega 20. sajandi prohvetitest ja Andres Kuperjanov ettekandega kadakast. Valikut konverentsi artiklitest on võimalik lugeda Balkani ja Balti uuringute aastaraamatu (YBBS) järgmises köites (2021). Järgmine kohtumine, loodetavasti silmast silma, toimub Eestis (2022). Konverentsi korraldamist toetasid Rahvusvaheline Balkani ja Balti Uuringute Selts, Eesti Kirjandusmuuseum ja Leedu Ajaloo Instituut, Euroopa Regionaalarengu Fond (Eesti-uuringute Tippkeskus). Veebileht: <http://www.folklore.ee/ri/fo/bbs/2020>.

12. novembril osales Nikolai Anisimov koos Eva Toulouze’iga Eesti Keele Instituudi sügisseminaril “Soome-ugri keelekogud, korpused ja andmebaasid meie kasutuses” ettekannega “Udmurdi materjalid uurijate eraarhiivides Eestis: kaks näidet” (https://drive.google.com/file/d/1ulf6_Zobq1K3M4Hsg6hoJOY9XE1839Qm/view).

12. novembril osales Nikolai Anisimov Soome-ugri rahvaste rahvuskultuuride festivali “Prikamje kalliskivid” raames korraldatud seminaril “Baškortostani vabariigi soome-ugri maailma etnokultuuriline mitmekesisus. Kultuuriasutuste roll etnilise identiteedi säilitamisel” ettekandega “Udmurdi diasporaa Eestis: etnilise identiteedi säilitamise ja esitlemise eripärasid” (<https://rcntrb.com/ru/news/5209-festival-natsionalnykh-kultur-finno-ugorskikh-narodov-samotsvety-prikamya-3>).

16. novembril toimus Teams keskkonnas Eesti-uuringute Tippkeskuse narratiiviuuringute töörühma seminar. “Mäng ja reaalsus Andrus Kivirähki lasteraamatutes. Kujutlusvõime kiituseks”. Ettekande pidas Katre Kikas.

Seminari toimumist toetasid uurimisprojekt “Folkloori narratiivsed ja usundilised aspektid” (EKM 8-2/20/3) ja Euroopa Liidu Euroopa Regionaalarengu Fond (Eesti-uuringute Tippkeskus, TK 145).

17. novembril pidas Tõnno Jonuks Tallinna Ajaloomuuseumis loengu “Mütoloogilised loomad Eesti hilisrauaajal”.

18. novembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Omad koerad kisuvad, omad koerad lepivad”.

19. ja 20. novembril toimus Eesti Kirjandusmuuseumi eestvõttel keeleteaduse, filosoofia ja semiootika doktorikooli raames Värskas humanitaarteaduste doktorantidele suunatud rahvusvaheline sügiskool “Dialogid tervisega” (peakorraldaja Reet Hiimäe). Ettekandeid-töötube pakkusid lisaks Eesti asjatundjatele ja doktorantidele valdkonna tunnustatud eksperdid mujalt. Välisesinejad osalesid üritusel virtuaalsilla kaudu. Veebi-keskkonna moderaatorina osales Maris Kuperjanov. Osakonda esindasid ettekandega Reet Hiimäe (*Introduction: Dialogues with Health*), Anastasiya Fiadotava (*The Virology of Humour: Spreading Fun via Contemporary Media*), Mare Kõiva (*An approach to the study of healing magic focusing on persons*) ja Tõnno Jonuks (*Materia Magica – Magical Healing Artefacts in Estonian Museums*).

Doktorikooli rahastas Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond (Eesti Kirjandusmuuseumi ASTRA projekt EKMDHUM), see on seotud ka Eesti-uuringute Tippkeskusega ja järel doktorantuuri projektiga PUTJD962. Ürituse kava: https://www.folklore.ee/CEES/doktorikool/sk2020/Program_abstracts_2020.pdf.

23. novembril esinesid Teamsis Eesti-uuringute Tippkeskuse nüüdiskultuuri uurin-
gute töörühma seminaril Mare Kõiva ja Kristiina Muhu: “Eesti koolipühad muutumises (perioodil 1990–2018)”.

25. novembril käsitles Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” vanasõna “Sandikepi, kerjakoti ja vangileiva eest ei ole keegi kaitstud”.

30. novembril pidas Teamsi keskkonnas Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna ja Eesti-uuringute Tippkeskuse usundi uurimise töörühma seminaril ettekande Rumeenia Akadeemia Sotsioloogia Instituudi teadur Irina Stahl: “Inimeste ruumilisest paiknemisest kirikuteenistusel Rumeenias Drăgușe külas. Välitööandmetele toetuv ajalooline vaade 1929–2020”.

Alates **1. detsembrist** ootavad Väliseesti Muuseum Torontos ja Eesti Kirjandusmuuseum Tartus Kanada eestlaste kaastöid koolipärimuse kogumise võistlusele. Kaastöid oodatakse nii tänastelt õpilastelt kui ka varem koolis õppinud ja/või töötanud inimestelt kuni 1. juunini 2021. Kogumisaktsioon on pühendatud tänavu meie seast lahkunud Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolide kauaaegsele juhatajale Edgar Martenile. Oodatud on vastused järgmistel teemadel: naljad ja anekdoodid; hirmud, uskumused, ennustamine; tähtpäevad ja peod; vaba aeg ja sõbrad; mängud. Abivahendina soovitatakse kasutada Eesti Kirjandusmuuseumis koostatud küsitluskava kodulehel www.folklore.ee/kp. Kogumise üks korraldajaid on Piret Voolaid.

8. detsembril korraldasid Tõnno Jonuks, Mare Kõiva ja Anne Ostrak MS Teams keskkonnas meditsiiniantropoloogia konverentsi Medica XIII “Dialogid, kohanemine ja adaptatsioon / Dialogues, Adaptation and Innovation”.

Asta Niinemets

Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas

Septembris saabus teade, et Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonna doktorant Alevtina Solovyova on võitnud Don Yoderi auhinna, mida annab välja Ameerika Folkloori Seltsi rahvausundi uurijate sektsioon. Don Yoderi auhinna konkursile oodatakse igal aastal magistrantide ja doktorantide uurimustöid, mis käsitlevad rahvausundit ja usundilisi rahvajutte. Solovyova võitis konkursi veel avaldamata artikliga “Imeline kõndiv puu’: üleloomulikkus tänapäeva Mongoolia maastikumütoloogias ja sotsiaalses ruumis” (*A miracle walking tree’: the supernatural in the landscape mythology and social space of contemporary Mongolia*). 2016. aastal peeti auhinna vääriliseks Kristel Kivari artiklit *Webs of Lines and Webs of Stories in the Making of Supernatural Places*.

30. oktoobril pidas professor Terry Gunnell (Islandi Ülikool) eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli asutajale professor Walter Andersonile pühendatud loengu “Grimmide järellaietus: Grimmide *Deutsche Sagen* ja rahvuslikud rahvajutukogumikud Põhja-Euroopas”.

4. novembril pidas Alexandra Chereches (Tartu Ülikooli Dora Plus doktorant; Jaéni Ülikool, Hispaania) loengu “Stakes in their hearts”: Vampires, witches and the evil eye in the oral narratives of Romania”.

25. novembril pidas dr Patrick Laviolette (Arhimedese külalisteatudur Tartu Ülikooli etnoloogia osakonnas ja *Anthropological Journal of European Cultures* kaastoimetaja) loengu “The Hitchhiker’s Guide to the Uncanny”.

Kaitstud doktoritööd

Sven Karja kaitses 26. augustil doktoriväitekirja “Eesti teatrite repertuaar aastatel 1986–2006” filosoofiadoktori kraadi saamiseks teatriteaduse erialal. Juhendaja professor

Anneli Saro, oponendid dotsent Mikko-Olavi Seppälä (Helsingi Ülikool) ja dotsent Luule Epner (Tallinna Ülikool).

Anastasiya Fiadotava kaitses 26. augustil doktoriväitekirja “Family Humour in Contemporary Belarus: Forms, Practices and Vernacular Reflections” (Tänapäeva valgevene perehuumor: väljendusvormid, tavad ja rahvapärased vaated) filosoofiadoktori kraadi saamiseks eesti ja võrdleva rahvaluule erialal. Juhendajad: teadur Anastasiya Astapova (Tartu Ülikool) ja vanemteadur Liisi Laineste (Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond).

Kaitstud magistritööd

Victorina Soyan kaitses 24. augustil Tartu Ülikooli (TÜ) magistriõppekavas “Folkloristika ja pärandirakendused” magistritööd “Belief Narratives Relating to the Supernatural in the Nomadic Pastoralist Context of Encounters (on the Social Network Material of a Tyvan-Speaking Group)” (Usundilised narratiivid tõvakeelses sotsiaalvõrgustikus: üleloomulikud kohtumised pastoraal-nomaadlikus keskkonnas). Juhendaja prof. Ülo Valk (TÜ), oponent Alevtina Solovyeva (TÜ).

Theang Teron kaitses 24. augustil Tartu Ülikooli (TÜ) magistriõppekavas “Folkloristika ja pärandirakendused” magistritööd “The *Mosera* Epics in Karbi Ritual: Documentation and Problem of Textualization” (*Mosera* eeposed Karbi rituaalides ja suulises traditsioonis: dokumenteerimine ja tekstualiseerimise probleem). Juhendaja Margaret Lyngdoh (TÜ), oponent Laura Siragusa (Helsingi Ülikool).

Kaitstud magistriprojektid

Larissa Marie Brigitte Leiminger kaitses 24. augustil magistriprojekti “Issues of Access and Context of Archival Folklore Materials: Presenting the Manuscript Collection of the Learned Estonian Society in an Explorative Database” (Arhiveeritud folkloorimaterjali ligipääsu ja konteksti küsimused: Õpetatud Eesti Seltsi kogude esitlemine uurimusliku andmebaasi vahendusel). Juhendajad Ergo-Hart Västriku (TÜ) ja Aija Sakova (Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuurilooline Arhiiv), retsensent Ave Goršič (Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiiv).

Larissa Leimingeri magistriprojekti raames valmisid Õpetatud Eesti Seltsi saksa-keelsete käsikirjakogude otsitav andmebaas ja veebileht “Õpetatud Eesti Seltsi kogud” (<https://galerii.kirmus.ee/GEG/>).

Nichole Michelle (Pono) Weimer kaitses 24. augustil magistriprojekti “Culturing Goat Milk: Estonian Goat Milk Farming and Artisanal Made Products” (Eesti kitsepiima tootmine ning käsitööna valmivad tooted). Juhendajad Ester Bardone (TÜ) ja Karin Leivategija (ERM), retsensent Marika Alver (MTÜ Fenno-Ugria Asutus).

Kaitsmiste ajal oli võimalus külastada Pono Weimeri näitust “Kitsepiimakultuur: Eesti kitsepiima tootmine ning käsitööna valmivad tooted” ERMi Rahvakultuuri koolitus- ja teabekeskuses. Näitus oli osa autori magistriprojektist.

Liilia Laaneman